

Lamor Corporation on öljyntorjunnan kotimainen huippuosaaja

Suurkerääjä Porvoosta

Porvoolainen perheyrius Lamor Corporation on ponnistanut alkuaikojen telakkatoiminnasta reilussa 30 vuodessa maailman johtavaksi toimijaksi öljyntorjunnassa ja -keräyksessä.

► Teksti ja kuvat: **Kimmo Kaisto**

”Olemme puhtaasti suomalainen perheyrius, mutta harva tietää mitä kaikkea teemme. Moni Porvoossa tuntee nimen Lamor, mutta ei tuotteita. Siitäkin huolimatta, että Lamor on valittu niin vuoden yritykseksi kuin vuoden suomalaiseksi vientiyritykseksi”, varajohtaja **Juha Muho-**nen luetlee.

Lamorin pääkonttorirakennus Porvoon vanhan kaupungin reunamilla on remontin alla. Kesken jutustelun meidät keskeytytään parin työhaastatteluun tulevan takia. He hakevat töitä ensimmäiseen kerrokseen avattavasta ravintolasta Brasserie Lamour – ymmärrettävä erehdys.

Selitys Lamorin huonolle tunnettuudelle voi piillä siinä, että vientiin tuotteista menee 95 prosenttia. Öljyntorjuntalaitteistoja on myyty yli 120 maahan. Vuosittain maailmalle lähtee yli 400 merikonttiratkaisua valmiina öljyntorjuntaan. Meksikonlahden öljyvudossa vuonna 2010 Lamorin öljyntorjuntatiimi vastasi 350:stä öljyntorjuntatyötä tekevstä aluksesta. Omien palvelukeskusten lisäksi edustaja- sekä jakeluverkosto ulottuu noin 90 maahan.

Parhaillaan Lamorilla on viitisenkymmentä henkeä töissä Perussa, jossa öljynsiirtoon käytetty putkilinjasto on pettänyt. Öljyä on päässyt valumaan maastoon ja jokiin. Öljylle

Lamor Corporation

Lamor Corporation on maailman johtava toimija öljyntorjunnassa. Lamor myös johtaa maailmanlaajuisia öljyntorjunnan ammattilaisten verkostoa. Yrityksen öljyntorjuntalaitte- ja öljynkeräysratkaisut toimivat muun muassa maaöljyvahinkojen puhdistamisessa, satama- ja meripalveluissa, teollisuudessa, rantojen puhdistamisessa, avomeren öljyntorjunnassa, pelastustoimenpiteissä, merenalaisissa palveluissa ja arktisessa öljynkeräyksessä. Tuotteista ja palveluista noin 95 prosenttia menee vientiin, toimintaa on yli 90 maassa.

Pelastustieto kertoo teemasivuilla kotimaisesta palokalustovalmistuksesta ja turvallisuusalan osaamisesta. Näin juhlistamme suomalaisuutta itsenäisyyden 100-vuotisjuhlan aattona.

Asentaja Johan Kaurila (vas.) ja teknikko Mats Lindroos esittelevät Porvoon Ölstensissä öljyn- ja roskankeräyspörmua, joka on tilattu chileläiseen satamaan. Rungon on valmistanut alihankintana porvoolainen Ab Magnusson & Stoor Oy. Lamorilla lisätään vielä öljyntorjunta- ja voimayksikkö. Kotimaisuusaste ”raudasta” on noin 85 ja työn osuudesta 95 prosenttia. Moottorit ja tietyt komponentit tulevat yleensä ulkomailta.

Itänaapurissa siirretään paljon öljyä. Siperiassa öljyputket ovat kovilla.

tulee kova litrahinta, kun se pitää kerätä luonnosta talteen.

”Meidän osuutemme öljyntorjuntakustannuksista on tähän mennessä noin 11 miljoonaa euroa. Päätehtävämme on tuottaa öljyntorjuntalaitteita, mutta erilaiset palvelut laitteistojen ympärillä muodostavat jo kolmasosan toiminnasta. Kasvava bisnes on myös öljyntorjuntasuunnitelmien laatiminen esimerkiksi satamille, öljy-yhtiöille ja viranomaisille”, Muhonen kertoo.

Työllistää paljon alihankkijoita

Lamorin liikevaihto oli viime vuonna noin 35 miljoonaa euroa. Liikevaihto elää projektien mukaan ja voi olla toisena vuonna jopa 70 miljoonaa euroa. Palkkalistoilla on noin 120 henkeä, joista Suomessa viitisenkymmentä. Yrityksen tuotantotiloissa Porvoon Ölstensissä ei juuri taivuteta rautaa tai hitsata. Tuotteista noin 75 prosenttia tehdään Suomessa. Lamor työllistää paljon kotimaisia alihankkijoita, joilta tuotteet tilataan mahdollisimman valmiina. Kokoonpanon lisäksi kalusto testataan ja pakataan lähetyskuuntoon. Rekat kulkevat päivittäin. USA:n lisäksi tuotantoa

Varajohtaja Juha Muhonen nojaa Lamorin Minimax 50 -harjakeräimeen, jollaisia on Siperian öljykentillä käytössä tuhansia. Putkirikoissa ja -vuodoissa karannut öljy saadaan näin tehokkaasti talteen ja hyötykäyttöön jopa 50 kuutiometrin tuntivauhtia. Vesipitoisuus kerätysöljyssä on korkeintaan kaksi prosenttia, joten menetelmä on tehokas. Yritys kehitti jäykkäharjaisen öljykeräimen vuonna 1982. Ensimmäinen Lamorin tekniikkaa hyödyntävä alus valmistui 30 vuotta sitten. Jos sopivaa laitetta ei ole, se keksitään ja rakennetaan. Näin syntyi öljyntorjuntaan sopiva kevyt ja tehokas pumppu, joita alihankkija nyt valmistaa Lamorin tiloissa Porvoossa.

on myös Ruotsissa, Venäjällä ja Kiinassa. Tiedyt öljyntorjuntapuomimallit vaativat paljon käsityötä.

”Tänä vuonna olemme siirtäneet tuotantoa takaisin Kiinasta Ruotsiin laadun ja toimitusten luotettavuuden takia. Alihankintaketjussa työllistämme kolmisensataa henkeä. Haemme pitkäaikaisia alihankkijasuhteita. Vuodet ovat opettaneet ja toimintavarmuus säilyy hyvänä”, Muhonen perustelee.

Siperia opetti

Lamorin tarina alkoi telakkatoiminnasta, vuosi oli 1982 ja idänkauppa kukoisti. Neuvostoliiton kauppa-aluksiin tehtiin paljon korjauksia ja huoltoja. Yritys oli jo tuolloin kehittänyt jäykkäharjaisen öljykeräimen. Kun idänkauppa tyssäsi kuin seinään, päätettiin

toiminta keskittää öljyntorjuntaan. Äkkipyysäys oli myös siunaus yritykselle.

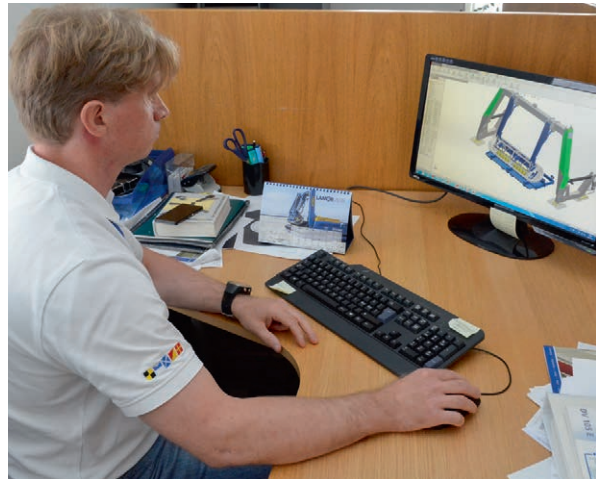
”Uusi tuote ja toiminta vaati vuosien jalkatyötä ja tuotekehitystä. Piti saada maailmalla kaikki ymmärtämään öljyntorjunnan merkitys. Itänaapurissa siirretään paljon öljyä. Siperiassa öljyputket ovat kovilla. Vuosittain kerätään talteen yli 300 000 tonnia putkista vuotanutta kevyttä raakaöljyä eli tankkilaivallisen verran. Voi sanoa kirjaimellisesti, että Siperia on opettanut”, Juha Muhonen naurahtaa.

Siperiaan onkin toimitettu jo tuhansia harjakeräimiä. Lamor on kerännyt sieltä arvokasta osaamista tositoimissa äärioloissa. Testialtaissa ei saa koskaan aivan oikeaa kuvaa laitteiden toiminnasta. Silti pitää testata.

ASTM eli *The American Society for Testing and Materials* on standardoinut ja ohjeista-

➤ Lamorin porvooolaiset asentajat Jerry Muhonen (vas.), Martti Pirinen ja Johan Kaurila kasasivat kiinteäasenteista öljyntorjuntapuomia MK8 teollisuuden tarpeisiin. Mahdolliset päästöt rajataan puomien sisään. Miehet viihtyvät vaihtelevassa työssään, jolla on merkitystä.

➤ Pääsuunnittelija Juha Mykkänen, 40, Porvoosta on viihtynyt Lamorilla 11 vuotta. Hän on koulutukseltaan konetekniikan diplomi-insinööri. ”Vaihteleva työ pitää mielenkiinnon yllä, pitää itsekkin perehtyä ja opetella uutta.” Hänelle on jäänyt mieleen Lapin pelastuslaitoksen Kemiin tilaama öljyn talvi-keräyslaite, joka on kiinni sata-majäänmurtaajassa. Haastavinta oli jäiden hallinta ja öljyn erottaminen jään seasta. ”Työ tehtiin nopealla aikataululla ja se onnistui hyvin. Suunnittelu aloitettiin syyskuun alussa ja laite toimitettiin maaliskuun lopussa”, Mykkänen kertoo.

➤ nut tarkasti muun muassa vesinäytteidenoton ja öljynkeräyslaitteiden testauksen. Lamorilla on valmistumassa Porvooseen testiallas, jolla voidaan tutkia öljyntorjuntakaluston tehoa ja öljyn käyttäytymistä esimerkiksi laivan potkurien aiheuttamissa virtauksissa. Muhosen mukaan vastaavaa, näin isoa testiallasta ei ole muualla Pohjoismaissa. Siihen mahtuu jopa 30 kuutiota öljyä.

”Testaus on kallista, mutta oikotietä ei ole.”

Itänaapuri on yhä Lamorin suurimpia asiakkaita. Öljy-yhtiöt ja niiden ympärille rakennettu toiminta työllistää. Teollisuudelle suunniteltiin oma laitesarja, sillä pienikin määrä öljyä voi häiritä esimerkiksi paperiteollisuuden prosessivedessä. Varautumista vaaditaan myös satamilta ja viranomaisilta. Suomen malli viranomaisvastuusta öljyvahinkojen torjunnassa on maailmalla harvinainen. Öljyntuottajat velvoitetaan vastaamaan varautumisesta itse.

”Myös ympäristöpaineet ja tietoisuus ovat kasvaneet. Meksikonlahden öljykatastrofi herätti poliitikot vaatimaan varautumista. Suomessa ja Itämerellä on toistaiseksi säästytt

pahoilta öljykatastrofeilta. Pahimmat öljyvahingot tapahtuvat meillä sisämaassa ja maalla, ei merillä.”

”Vuosituhannen alussa keskusteltiin siitä, että vahinkoriski on vähintään kymmenkertainen. On ihme, ettei mitään vakavampaa ole sattunut. Läheltä piti -tilanteista on selvitty hyvällä tuurilla ja tarkalla meriliikenteen valvonnalla”, Muhonen painottaa.

Hyville keksinnöille mahdollisuus

Viranomaisten kanssa yhteistyö on tiivistä, erityisesti Suomen ympäristökeskuksen, mutta myös pelastuslaitosten kanssa.

”Tapaamme säännöllisesti, järjestämme koulutuksia ja osallistumme harjoituksiin. Suomessa öljyntorjunnan parissa toimii pieni ja tiivis porukka. Ammatti-ihmisillä syntyy hyviä ideoita, joita otamme mieluusti vastaan. Haluamme myös antaa hyville keksinnöille ja yritysille mahdollisuuden maailmalla meidän verkostojemme kautta”, Muhonen lupaa.

Hänen mukaansa Suomeen mahtuu muitakin alan valmistajia. Kilpailua on jonkin verran ja hintakilpailu maailmalla kovaa.

”Meillä on kuitenkin vuosikymmenien vankka kokemus maailmalla ja tiedämme minkälaisia laitteistoja tarvitaan. Meillä on myös kattava perusvarasto, jos maailmalla tapahtuisi iso öljyvahinko. Pystymme myös nopeasti toimittamaan asiakkaalle korvaavan laitteen tilalle.”

Lamor toimittaa tarvittaessa asiakkaalle kokonaisen öljyntorjunta-aluksen.

”Suomeen ei juuri venettä mene, mutta maailmalle 10–15 alusta vuosittain. Aluksissa haetaan yleensä monikäyttöisyyttä, jossa öljyntorjunta on yksi käyttötarkoitus. Usein myös vanhoihin aluksiin lisätään öljyntorjuntavalmius. Teemme asennukset telakan kanssa yhteistyössä. Lamorin laitteisto on tällä hetkellä työn alla kolmeen venäläisalukseen ja yhteen suomalaiseen jäänmurtaajaan. Olemme toimittaneet ympäri maailmaa noin 1500 alusjärjestelmää”, Muhonen kertoo.

”Toivon, että pelastustoimen uudistuksessa öljyntorjunta säilyy tärkeänä varautumisen muotona.”

Lamor Corporation on myös aloittanut yhteistyön Polyeco Internationalin kanssa, jolla

↑ Lamorin toimipisteissä pysytään ajan tasalla projekteista ja tapahtumista eri puolilla maailmaa. Parhaillaan väkeä ja kalustoa on öljyntorjunnassa muun muassa Perussa. Kaikki onnettomuudet eivät ylitä uutiskynnystä länsimaissa. Öljyn peittämä harjakeräin kertoo karua kieltään.

↑ ASTM (The American Society for Testing and Materials) on standardoinut ja ohjeistanut tarkasti muun muassa vesinäytteenoton ja öljynkeräyslaitteiden testauksen. Lamorille on valmistumassa Porvooseen testiallas, jolla voidaan tutkia öljyntorjuntakaluston tehoa ja öljyn käyttäytymistä esimerkiksi laivan potkurien aiheuttamissa virtauksissa. Varajohtaja Juha Muhosen mukaan vastaavaa, näin isoa testiallasta ei ole muualla Pohjoismaissa. ”Siihen mahtuu jopa 30 kuutiota öljyä. Testaus on kallista, mutta oikotietä ei ole.”

↑ Porvoolainen teknikko Mats Lindroos, 32, kehuu Lamoria parhaaksi työpaikakseen. Hän testaa, pakkaa ja kasaa projektit lähetysvalmiiksi maailmalle. Työssä saa käyttää myös ruotsia ja englantia tarpeen mukaan. Hän tulee aamuseitsemäksi töihin ja työt loppuvat kolmelta iltapäivällä. Parhaillaan hän kokosi lähetystä Kiinaan. Alalle ei ole erikoiskoulutusta, joten työ opettaa tekijänsä.

on vahva kemikaaliosaaminen ja maailmanlaajuiset verkostot. Polyeco Group tarjoaa laajan palveluvalikoiman, kuten hätäsuunnittelu-, koulutus-, talteenotto-, korjaus- ja jätteenhallintapalveluja viidessä maanosassa sijaitsevassa 20 toimintayksikössä. ■